

„Dit is je vóórland Volkert” begon hij toen. „Planten, snoeien . . . wat heb ik al geplant in die jaren. Allemaal voor later, voor jullie.

„Ja . . . ja,” schuchterde Volkertje. Hij zou toch studeeren. Of wou vader hem toch maar liever bij zich houden? Wilde moeder 't alleen maar? Aandachtig zag hij nog eens zijn vader in de oogen.

't Was zeker plagerij. Vader glimlachte zoo. Geroep weerklonk van 't erf.

„Dag vader,” zei de jongen.

„Leer maar goed jongen”. Vader wilde dus wel, dat hij leeren zou. Blij klepten zijn klompjes op 't tuinpad.

„Kom eens hier Volkert, wat zakken je kousen toch weer”. Hij liep naar zijn moeder toe. Ze trok zijn kousen wat op, schikte zijn blousje recht, zijn broek. Toen met beide handen zijn hoofd omhelzend, zoende ze hem.

„Goed leeren, hoor Volkert”.

„Ja moeder”

Ze ging de kamer in. Zou 't er dan toch van komen? Zou hij deze herfst naar de kweekschool gaan? 't Was wel mooi; hij kón leeren. De meester zei 't. En toch. Een welkome hulp zou hij zijn in 't bedrijf. Hoe dikwijls had haar man niet gezegd: „Als Volkert eerst maar 's van school is vrouw, dan krijg ik wat hulp. Hij werd ook ouder. Maar 't was ook nog zoover niet. Ze poetste en wreef haar eenvoudige meubelen, haar hoofd vol gepeinzen.

Volkertje ging dien herfst naar de kweekschool. De pastoor had 't aangeraden, de meester. En voor hunne bewijzen bezweek alle zwaarigheid. 't Was toch ook wel een eer, als de jongen iets worden zou in de wereld, iets anders dan de overige jongens van het dorp. 't Bedrijf zou zich wel helpen. Jan werd ook al een heele jongen.

En de smart der moeder om 't heengaan van haar jongen, voor 't eerst, naar zij zeide, de wereld in, was spoedig gestild en gestut. Ze kon immers schrijven zooveel ze maar wilde; hij kwam driemaal thuis in het jaar met vacantie. En hij wilde toch zelf? Of was 't enkel haar wensch en begeeren? Ze wilde hierover maar liever niet denken; 't werd in haar hoofd een kluwen, telkens verwarder.

De vader zei niet veel woorden er over. „Alles heeft zijn mee en zijn tegen,” beweerde hij.

Volkertje zelf voelde zich overgeplant in een vreemden bodem. Wat had hem eigenlijk hierheen gedreven? Waarom was hij niet liever gebleven op 't eigen dorp, bij verwanten en vrienden?

Soms, als hij lag te bed in zijn kamertje, kon hij hevig verlangen naar huis, kon hij zich zoo maar angstig maken, doodelijk angstig, dat zijn moeder gestorven was. Dan bad hij, deed hij beloften, als zijn moeder nog leven zou. Den volgenden morgen lachte hij weer om die dwazigheid. Vreemd